

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Obo/10/2017
Identifikačné číslo spisu: 7012200766
Dátum vydania rozhodnutia: 15.05.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hullová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:7012200766.3

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hullovej a členiek senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD. a JUDr. Miroslavy Janečkovej, v spore žalobkyne JUDr. Soni Géciovej, Štúrova 44, Košice, správkyne konkurznej podstaty úpadcu Drevina Trade, spoločnosť s ručením obmedzeným, Slovenskej jednoty 8, Košice, IČO: 36 175 081, zastúpenej Zvara advokáti s.r.o., Námestie SNP 1, Bratislava, proti žalovanému E. E. E., nar. XX. H. XXXX, J. X, F., o zaplatenie 185.829,70 € s prísl. na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 3Cbi/1/2014-176 z 13. decembra 2016, takto

rozhodol:

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 3Cbi/1/2014-176 z 13. decembra 2016 p o t v r d z u j e .

II. Žalovanému nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 3Cbi/1/2014-176 zo dňa 13. decembra 2016 zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyňi 185.829,70 € spolu s 9 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 185.829,70 € od 17. marca 2011 do zaplatenia. Súčasne rozhodol, že náhradu trov konania stranám sporu nepriznáva.

2. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že suma 185.829,70 € spolu s príslušenstvom, zaplatenia ktorej sa žalobkyňa domáha, predstavuje škodu, ktorú mal spôsobiť žalovaný ako bývalý správca konkurznej podstaty neefektívnym a nehospodárnym spravovaním a nakladaním s konkurznou podstatou úpadcu Drevina Trade spoločnosť s ručením obmedzeným, ktoré je v rozpore s ustanovením § 8 ods. 2 a 5 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších zákonov (ďalej aj „zákon č. 328/1991 Zb.“) v spojení s ustanoveniami § 415, § 420 ods. 1 a § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „Obč. zák.“). Súd prvej inštancie v odôvodnení konštatoval, že v prejednávanej veci neboli produkované žiadne konkrétne dôkazy, na základe ktorých by bolo možné mať za preukázané porušenie právnych povinností žalovaným v príčinnej súvislosti so vznikom škody. Poukázal na to, že žalobkyňa v spore nenavrhol vykonať dôkazy, ktorými by preukázala opodstatnenosť svojho nároku a v podstate

uviedla len jediný dôkaz, a to právoplatné uznesenie konkurzného súdu o schválení konečnej správy. Konštatovanie konkurzného súdu o nehospodárnosti konania správcu v dôvodoch uznesenia, ktorým konkurzný súd schválil konečnú správu, súd prvej inštancie nepovažoval za postačujúce na to, aby dospel k jednoznačnému záveru o spôsobe škody žalovaným v zmysle § 420 ods. 1 Obč. zák. tak, ako to tvrdí žalobkyňa. Pozornosť upriamila na to, že uznesením č. k. 5K 184/01-598 z 20. mája 2010 Krajský súd v Košiciach vo výrokovej časti schválil konečnú správu s príslušným vyúčtovaním odmeny a výdavkov správcu, avšak absentuje výrok o tom, že neboli schválené výdavky správcu, na ktorý odkazuje vo svojej žalobe žalobkyňa. Z tohto dôvodu aj podľa hodnotenia súdu išlo zo strany žalovaného o účinné popretie skutkových okolností tvrdených žalobkyňou. S poukazom na § 237 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) konštatoval, že pri rozhodovaní je viazaný len výrovkou časťou uznesenia, a nie dôvodmi v uznesení, ktoré sú nevykonateľné. Za dôkaz preukazujúci dôvodnosť podanej žaloby preto nemožno považovať samotnú okolnosť, že v dôvodoch uvedeného uznesenia bolo uvedené, že neboli schválené výdavky žalovaného ako správcu konkurznej podstaty. Pri rozhodovaní prihliadol aj na tú skutočnosť, že správca postupuje podľa špeciálneho zákona a nad jeho činnosťou podľa § 12 zákona č. 328/1991 Zb. vykonáva dohľad konkurzný súd. Ďalej tiež poukázal aj na konanie samotných konkurzných veriteľov, z ktorých sa žiaden necítil byť poškodený v súvislosti s konaním žalovaného.

3. V závere odôvodnenia rozsudku súd prvej inštancie vyslovil názor, že ak by súčasná správkyňa konkurznej podstaty, ktorá vystupuje v pozícii žalobkyne, od prevzatia svojej funkcie postupovala v konkurznom konaní s náležitou odbornou starostlivosťou tak, ako to má na mysli § 8 ods. 2 zákona č. 328/1991 Zb., mala možnosť najneskôr pri schvaľovaní konečnej správy využiť všetky právne prostriedky, vrátane opravných prostriedkov, aby do konkurznej podstaty úpadcu získala chýbajúce finančné prostriedky. Z obsahu konkurzného spisu však vyplýva, že žalobkyňa ako správkyňa konkurznej podstaty nenapadla opravnými prostriedkami výrovkovú časť uznesenia o schválení konečnej správy a v konečnom dôsledku ani rozvrhové uznesenie. Súd prvej inštancie preto uzavrel, že túto nečinnosť žalobkyne v konkurznom konaní nie je možné následne nahrádzať predmetnou žalobou o náhradu škody. V súvislosti s tým uviedol, že vykonaním rozvrhového uznesenia sa z praktického hľadiska končí konkurzné konanie a samotné zrušenie konkurzu v zmysle § 44 ods. 1 písm. b/ zákona č. 328/1991 Zb. je už len formálnym dôsledkom a konštatovaním ukončenia konkurzu. So zreteľom na uvedené žalobu ako nedôvodnú zamietol.

4. O náhrade trov konania rozhodol s poukazom na § 255 ods. 1 CSP a skutočnosť, že v konaní úspešný žalovaný si náhradu trov konania neuplatnil.

5. Proti tomuto rozsudku podala odvolanie žalobkyňa (ďalej aj „odvolateľka“). Výtýkala súdu prvej inštancie, že nevykonala navrhnuté dôkazy, ktoré navrhla v písomnom podaní z 28. novembra 2016 a pochybil, keď akceptoval a za rozhodné považoval tvrdenie žalovaného na pojednávaní dňa 13. decembra 2016, ktorý uviedol, že žalobkyňa doposiaľ žiadnymi konkrétnymi dôkazmi nepreukázala, že v konkurznej podstate chýbajú finančné prostriedky. Vyslovila názor, že ak súd pri opakovanom prejednaní sporu už podľa ustanovení Civilného sporového poriadku uplatnil zásadu koncentrácie, mal súčasne postupovať aj podľa § 181 CSP a oboznámiť sporové strany s tým, čo je sporné, čo sporné nie je, aké je predbežné posúdenie veci a či je daný dôvod dokazovať nehospodárnosť výdavkov (škodu na majetku konkurznej podstaty), o ktorých už rozhodol konkurzný súd. Odvolateľka uviedla, že škodu spôsobenú bývalým správcou konkurznej podstaty je potrebné posudzovať podľa § 420 Obč. zák., pričom podľa § 420 ods. 3 Obč. zák. (prípadovej subjektívnej zodpovednosti) sa zodpovednosti zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil, čo však podľa jej názoru žalovaný neurobil, keďže nehospodárnosť vynaložených výdavkov nevyvrátil, a to nielen pri prejednávaní konečnej správy, ale ani v predmetnom spore. Opätovne namietala, že o porušení povinnosti správcu už rozhodol konkurzný súd a preto, ak by mali byť výdavky správcu opakovane posudzované v tomto konaní, ustanovenia o prejednaní konečnej správy a schvaľovaní výdavkov vynaložených na správu, by nemali význam. Za nesprávne označila tvrdenie súdu prvej inštancie, že nie je viazaný právoplatným uznesením o schválení konečnej správy z dôvodu, že povinnosť žalovaného vydať sumu 185.829,70 € nie je uvedená vo výroku uznesenia. Poukázala na to, že právna teória aj súdna prax pripúšťajú aj výnimky, kedy je možné považovať aj prejudiciálne posúdenie práva alebo právneho vzťahu za prekážku, aby sa o tomto práve alebo vzťahu

rozhodovalo opakovane. So zreteľom na uvedené konštatovala, že súd prvej inštancie pri posúdení žaloby dospel k nesprávnym právnym záverom a vec nesprávne právne posúdil. V konkurznej praxi sa často vyskytujú prípady, kedy aj po schválení konečnej správy a vykonaní rozvrhu dôjde následne k vydaniu doplňujúceho rozvrhu, ktorým sú medzi veriteľov rozdelené finančné prostriedky, dodatočne získané do konkurznej podstaty.

6. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu označil odvolanie za nedôvodné. Poukázal na to, že na prvom pojednávaní boli vykonané dôkazy prečítaním podstatných listín z konkurzného spisu a preto vykonanie dôkazu pripojením celého konkurzného spisu považuje za neúčelné a nehospodárne. Konštatoval, že žalobkyňa nepredložila žiadne konkrétne dôkazy o spôsobení údajnej škody a jej výške. Nesúhlasil ani s námietkou odvolateľky, že nebol dodržaný postup podľa § 181 CSP nakoľko účastníci si od počiatku boli vedomí, že spornou je otázka, či u žalovaného došlo k splneniu predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu podľa § 420 Obč. zák. Záverom uviedol, že si neuplatňuje náhradu trov odvolacieho konania.

7. Odvolateľka v podaní zo dňa 27. marca 2017 poukázala na svoje predchádzajúce podania a uviedla, že nakoľko žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu neuvádza žiadne nové skutočnosti, nepovažuje za potrebné sa k nemu vyjadrovať.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (ďalej aj „odvolací súd“) po prejednaní odvolania bez nariadenia pojednávania v rozsahu a z dôvodov v ňom uvedených (§ 379 a § 380 CSP) a súc viazaný skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie (§ 383 CSP) dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné.

9. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

10. Odvolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutkový stav, správne vyhodnotil vykonané dôkazy a vec posúdil správne aj po právnej stránke, a to z dôvodov uvedených v odôvodnení napadnutého rozsudku, s ktorými sa v zmysle § 387 ods. 2 CSP odvolací súd v celom rozsahu stotožnil a preto rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP. K odvolacím námietkam odvolací súd uvádza nasledovné:

11. Podľa § 167 ods. 2 OSP, ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

12. Podľa § 159 ods. 2 OSP, výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre účastníkov a pre všetky orgány.

13. Vychádzajúc z citovaných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, za účinnosti ktorého bolo vydané právoplatné uznesenie Krajského súdu v Košiciach o schválení konečnej správy č. k. 5K 184/01-598 z 20. mája 2010, odvolací súd považoval za správny právny názor súdu prvej inštancie, že súd je viazaný len výrokovou časťou vyššie citovaného uznesenia, pričom žiadny z výrokov uznesenia sa konkrétne žalovaného netýka a len samotná okolnosť, že v dôvodoch tohto uznesenia súd skonštatoval, že neboli schválené výdavky žalovaného ako správcu konkurznej podstaty, sama osebe nepreukazuje, že žalovaný ako bývalý správca konkurznej podstaty pri výkone svojej funkcie nekonal s odbornou starostlivosťou, pri jej výkone porušil povinnosti, ktoré mu ukladá zákon a v súvislosti s týmto konaním vznikla škoda, rozsah ktorej predstavuje žalobou uplatnenú sumu 185.829,70 €. Správne potom v danom prípade konštatoval súd prvej inštancie, že bolo na žalobkyňu, ktorú zaťažuje dôkazné bremeno, aby preukázala existenciu základných predpokladov vzniku zodpovednosti žalovaného za škodu v zmysle

§ 420 Občianskeho zákonníka, a to porušenie právnej povinnosti žalovaným, existenciu škody a príčinnú súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a škodou. Z ustanovenia § 420 ods. 3 Obč. zák. vyplýva, že zavinenie, teda ďalší predpoklad vzniku zodpovednosti za škodu, sa predpokladá, pričom zákon umožňuje škodcovi zodpovednosti sa zbaviť (tzv. exkulpácia). Odvolateľka namietala, že žalovaný síce poprel skutkové tvrdenia žalobkyne, avšak nehospodárnosť vynaložených výdavkov nevyvrátil nielen pri prejednávaní konečnej správy, ale ani v tomto konaní. Keďže ustanovenie § 420 Občianskeho zákonníka zavinenie predpokladá, je správny názor odvolateľky, že je na žalovanom, aby preukázal, že škodu nezavinil. Ak však chcela byť žalobkyňa v konaní úspešná, bolo jej povinnosťou prvotne nad akúkoľvek pochybnosť preukázať, že vznikla škoda, a to v príčinnej súvislosti s porušením právnej povinnosti žalovaným. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že dôkazné bremeno v zmysle § 79 ods. 2, § 101, § 120 ods. 1 OSP, ako aj v zmysle § 132 a § 185 CSP žalobkyňa v spore neuniesla. Vzhľadom na uvedené odvolací súd nepovažoval za dôvodnú námietku žalobkyne o tom, že žalovaný sa nezbavil zodpovednosti v zmysle § 420 ods. 3 Občianskeho zákonníka.

14. Žalobkyňa preukazovala dôvodnosť žaloby obsahom právoplatného uznesenia Krajského súdu v Košiciach č. k. 5K 184/01-598 z 20. mája 2010 s tým, že v prípade, ak by súd dospel k záveru, že nie sú postačujúce podstatné predložené listiny z konkurzného spisu, navrhla pripojiť konkurzný spis. Zo zápisnice z pojednávania zo dňa 11. novembra 2014 (napriek poučeniu podľa § 120 OSP) a zo zápisnice z pojednávania konaného dňa 13. decembra 2016 vyplýva, že žalobkyňa nenavrhla vykonať ďalšie dôkazy. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že uvedené právoplatné uznesenie nemôže byť relevantným a postačujúcim podkladom pre rozhodnutie v prejednáwanej veci, a to z dôvodov vyššie uvedených v tomto rozhodnutí, pričom takýmto podkladom by nebol ani kompletný konkurzný spis, keďže konkurzné konanie v zmysle § 1 zákona č. 328/1991 Zb. a v súvislosti s tým spojené dokazovanie, sleduje iný účel a je zamerané iným smerom, ako sporové konanie o náhradu škody.

15. Obsah zápisnice z pojednávania konaného dňa 13. decembra 2016 potvrdzuje námietku odvolateľky, že súd prvej inštancie nepostupoval dôsledne podľa § 181 CSP. Odvolací súd je však toho názoru, že toto procesné pochybenie súdu neznemožnilo žalobkyňi navrhovať dôkazy. Akým smerom má žalobkyňa zamerať dokazovanie, muselo byť žalobkyňi zrejmé nielen z nesúhlasných stanovísk žalovaného, ale aj zo zrušujúceho uznesenia odvolacieho súdu č. k. 1Obo/17/2015-159 z 18. októbra 2016, ktorý zrušil predchádzajúci rozsudok súdu prvej inštancie aj za účelom zistenia splnenia predpokladov pre priznanie uplatneného práva na náhradu škody. Aj z obsahu samotného odvolania však vyplýva, že žalobkyňa je presvedčená o tom, že bolo postačujúce vychádzať zo záverov, ku ktorým dospel konkurzný súd v uznesení z 20. mája 2010, pričom ak by bol súd iného názoru, navrhla pripojiť konkurzný spis. Vykonať iné dôkazy nenavrhla. So zreteľom na uvedené považoval odvolací súd jej námietku, týkajúcu sa neaplikovania ustanovenia § 181 CSP, za nedôvodnú.

16. Napokon odvolací súd sa stotožnil aj so stanoviskom súdu prvej inštancie, ktorý nesúhlasil s postupom žalobkyne ako správkyne konkurznej podstaty, ktorá nevyužila všetky právne prostriedky na to, aby už skôr získala do konkurznej podstaty prípadné chýbajúce finančné prostriedky, pričom žalobu podala až na základe právoplatného uznesenia konkurzného súdu, ktorým bola schválená konečná správa. Podľa § 8 ods. 5 zákona č. 328/1991 Zb., správca, ktorý bol zbavený funkcie je povinný riadne informovať nového správcu a dať mu k dispozícii všetky doklady. V žalobkyňou vyhotovenej správe sa uvádza, že nedisponuje žiadnymi primárnymi účtovnými dokladmi, ktoré by preukazovali výšku vynaložených výdavkov JUDr. Jánom Juhászom, teda žalobkyňa o neodovzdaní dokladov mala vedomosť a preto jej nič nebránilo podať predmetnú žalobu skôr, ešte pred vyhotovením konečnej správy. So všeobecným konštatovaním odvolateľky, že v praxi sa vyskytujú prípady, kedy aj po právoplatnom schválení konečnej správy a vykonaní rozvrhu na základe právoplatného rozvrhového uznesenia dôjde k vydaniu doplnujúceho rozvrhového uznesenia, ktorým sú medzi veriteľov rozdelené finančné prostriedky, dodatočne získané do konkurznej podstaty úpadcu, odvolací súd súhlasí, avšak

vydanie dopĺňujúceho rozvrhového uznesenia je výlučne v kompetencii konkurzného súdu.

17. Za nedôvodnú považoval odvolací súd aj ďalšiu námietku žalobkyne -že sa nedomáhala zaplataenia predmetnej sumy titulom náhrady škody. Toto tvrdenie odporuje nielen obsahu samotnej žaloby, ale aj jej ďalším vyjadreniam (zápisnica z pojednávania z 13. decembra 2016). Hoci zákon nevyžaduje, aby žalobca uviedol v žalobe právnu kvalifikáciu, žalobkyňa v danom prípade v žalobe opisala nielen skutkový stav, ale uviedla aj konkrétne ustanovenia zákona, či už Občianskeho zákonníka alebo Zákona o konkurze a vyrovnaní, upravujúce zodpovednosť za škodu a tieto aplikovala na ňu opísaný skutkový stav.

18. O návrhu na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 CSP tak, že v konaní úspešnému žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko sa tohto práva vzdal.

19. Rozsudok bol prijatý členmi odvolacieho senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je dovolanie prípustné (§ 420 CSP), ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie možno podať v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Oprávneným subjektom na podanie dovolania je strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 v spojení s § 424 CSP).

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia veci (§ 432 CSP).

Podľa § 429 SCP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí, ak je:

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.